

**Mededelingen van de
Antwerpse Mycologische Kring**

verschijnt driemaandelijks
15 september 1986

86.4

**40 Jaar AMK, Toespraak van F. Dielen
tijdens het banket van 10 mei 1986.**

Zo goede vrienden, hier zijn wij dan allen samen op die lang verwachte dag, waarop de Antwerpse Mycologische Kring zijn 40-jarig "jong" zijn viert. Maar ook een dag waarop wij hulde brengen aan drie pioniers die na een zeer lange functie als bestuurders dit jaar hun ambt hebben ter beschikking gesteld. Zij hebben die zware taak thans aan jongeren overgedragen.

Spijtig dat ik U moet mededelen dat een van hen, Dr. Van den Eynde, vanavond niet bij ons kan zijn. Hij is gevallen en heeft twee ribben gebroken. Wij wensen hem een spoedig herstel toe.

Beste vrienden, 40 jaar, het is wat!

Als ik zo aan die tijd terugdenk, dan zie ik nog altijd de figuur van Norbert Tuymans voor mij. Een kring zou en moest er komen. Reeds voor en tijdens de oorlogsjaren had hij er op gehamerd. Uiteindelijk zou het dan toch gebeuren. Op die memorabele dag, 18 april 1946 waren we met z'n negentien samen. De Antwerpse Mycologische Kring was geboren. Verschillende van de stichtende leden zijn hier in deze feestzaal aanwezig. Ik zal ze U even noemen: De Heer en Mevrouw L. Imler, W. Van Elsen (de ouderdomsdeken), P. Pannekoek, A. Vaes, F. Van den Broeck, P. Van der Veken en ikzelf.

De stuwende kracht van de Antwerpse Mycologische Kring zou echter L. Imler worden. Want hij was toch de grote figuur waarop reeds van lang voor de oorlog de mycologie in het Antwerpse en ver daarbuiten draaide.

Ikzelf heb hem in 1943 leren kennen na een uitstap met enkele jonge Wielewalers van toen, F. Van den Broeck, A. Vaes, P. Pannekoek, M. De Meyer en Cl. Van Doren, nu Mevrouw Jaeken, en nog enkele anderen. We vonden een prachtig rood zwammetje waarvan wij de naam niet kenden. De enige die dat kan bepalen, zei Cl. Van Doren, is Mijnheer Imler en die woont bij ons in Schoten.

AMK Mededelingen is een nieuwsbrief van de Antwerpse Mycologische Kring vzw, en verschijnt driemaandelijks, telkens voor de aanvang van ieder seizoen.

Redactieraad: I. Antonissen, A. de Haan, H. De Meulder, F. Dielen, J. Schavey en J. Van Yper
Hoofdredacteur en verantwoordelijk uitgever: J. Van Yper, Gounodstraat 2A bus 36, 2018 Antwerpen.
Wettelijk depot: BD 36771

AMK Mededelingen

Wij trokken naar de Paalstraat en belden aan. Een man met zwart haar en donkere bril deed open en ontving ons zeer vriendelijk.

De bepaling volgde onmiddellijk 'Hygrophorus miniatus'. Het deed mij versteld staan; wat een geleerde bol was dat.

We zouden hem verder leren kennen en waarderen in het Antwerps Genootschap voor Micrografie, waar we op voorstel van G. Andries, onze pa, waren lid geworden. Deze nauwere kennismaking met M. Imler en met de mycologie zou uitdraaien op een reeks woensdagavondlessen bij hem thuis. Ze zouden ongeveer vijf jaar duren. Wat een schat heeft hij ons meegeven.

In die tijd reeds waren wij getroffen door de gastvrijheid zoals wij die nu nog kennen van zijn zeer lieve en begrijpende echtgenote, Mevrouw R. Imler.

Met een beetje heimwee denk ik terug aan de buitenlandse mycologische reizen die ik met mijn vrouw en de Heer en Mevrouw Imler, dikwijls ook met A. Vaes erbij, hebben meegemaakt. Om nooit te vergeten. Weet ge nog Mijnheer Imler: Bach, Elzas, Parijs, Oyonnax, enzovoort.

Onder het impuls van L. Imler zou de kring gestadig aan leden winnen. De mycologische microbe deed haar werk en tastte verschillende natuurliefhebbers aan. Meerdere hiervan zouden in de kring een belangrijke rol gaan vervullen.

Sta me toe er enkele te vernoemen die ons met de jaren ontvielen.

M. De Meyer, oorlogsslachtoffer, van wie zoveel werd verwacht,

N. Tuymans, peetvader van professor Van der Veken,

G. Andries, de pa van onze jonge Wielewalers,

M. Herregods, pallieter bij uistek,

J. Bruylants, Inocybespecialiste,

R. Van der Haeghen, all round mycoloog,

M. De Decker, de man die zonder microscoop niet kon leven,

J. De Marbaix, Russula specialist,

M. Vermeulen, de minzaamste van allen,

Apotheker A. Bonami, de meest guitige,

I. Van Camp, onze ambassadrice,

A. Vervliet, de man die de aandacht trok op de kleinste vormen in de mycologie en de onlangs overleden goede vriend L. Thumas.

Zij allen hebben de kring aan aanzien doen winnen.

Nieuwe krachten zouden hun taak overnemen. Zo zagen we in de loop van de jaren verschillende personen belangrijke bestuursfuncties overnemen. Drie hiervan hebben de onvoorstelbare moed gehad hun functie decenia lang met geestdrift en inzet te vervullen.

M. Morren, lid sinds 1950, nam het secretariaat over in 1958 van M. Herregods. Hij heeft die verantwoordelijkheid tot dit jaar gedragen. Wat een prestatie, 28 jaar lang secretaris. Wat hebben wij van hem geleerd over Mycena en Psathyrella.

Dokter F. Van den Eynde, lid sinds 1959, werd onze ondervoorzitter in 1963. 23 Jaar heeft hij deze functie vervuld. Hij was de grote figuur die ons de Ascomycetes beter leerde kennen.

M. Imler, voorzitter vanaf het prille begin, 40 jaar lang. Wat een figuur. Een mijlpaal, een mycologische rots. Zijn bijdrage aan de mycologische wetenschap is enorm. Wat heeft die man gepresteerd:

- denk maar eens aan zijn talrijke kritische nota's en publicaties in het bulletin van de Société Mycologique de France,
- zijn publicaties in diverse wetenschappelijke tijdschriften,
- zijn duidelijke omschrijving wanneer het een nieuwe soort betrof (ook al was hij hiervoor allergisch),
- zijn medewerking aan de Russula bijbel van Romagnesi,
- zijn medewerking aan de Icones Mycologicae van de Nationale Plantentuin,
- zijn talrijke voordrachten,
- zijn inzet voor Sterbeekia, taak die hij lange tijd soms alleen droeg, enzovoort.

M. Imler is een man waarmee men diende rekening te houden.

M. Imler, gij leerde ons ook mycologische grootheden kennen. Van U leerden wij de namen Fries, Quélet, Maire, Gilbert, Bresadola, Maublanc, Kühner, Romagnesi, Haas, Favre, Lange, Konrad, Malençon, Josserand, enzovoort.

Ikzelf heb door uw bemiddeling het geluk gehad verschillende van deze mycologen persoonlijk te leren kennen.

Maar gij zijt ook een gemoedelijk en verdraagzaam man. U bleef steeds kalm, ook wanneer U herhaaldelijk om uitleg werd verzocht, tijdens dezelfde uistap, door dezelfde mensen, over dezelfde paddestoel.

Maar gij zijt niet alleen een mycoloog, maar ook een boekenworm en muziekliefhebber. Ook het verleden, de geschiedenis in al zijn aspecten heeft U steeds geboeid.

M. Imler het siert U dat gij steeds ieders persoonlijke mening over het leven hebt gerespecteerd.

Maar ja, ge geeft het nog niet op. 'Thuis gebonden' gaat de productie van mycologische documenten verder. En 'wat' voor documenten. Wie zal U dat ooit nadoen? Maar toch denk ik dat de oogst groot is, een groep jongeren staat klaar om uw werk op het terrein over te nemen, terwijl ook zij reeds documenten maken, waar uw invloed sterk merkbaar is. Mijnheer Imler, U mag gerust zijn, op pijlers die gij gesmeed hebt, gaat de Antwerpse Mycologische Kring een hoopvolle toekomst tegemoet.

M. Imler, 40 jaar voorzitter,

Dr. F. Van den Eynde, 23 jaar ondervoorzitter,

M. Morren, 28 jaar secretaris.

Zoiets kan toch alleen maar in een vereniging van vrienden onder elkaar. Zeker zijn er nog andere personen die een belangrijke rol hebben gespeeld in onze kring. Misschien zou ik het anders kunnen uitdrukken. Gij allen zonder uitzondering speelt, alleen al door uw aanwezigheid op uitstappen en vergaderingen, een belangrijke rol.

Misschien is het hier de gelegenheid om nogmaals onze echtgenotes te bedanken voor hun begrip voor ons tijdrovend tijdverdrijf, dikwijls gepaard gaande met afwezigheid, doch soms ook heel gezellig wanneer we er samen op uit trekken.

Beste vrienden, de Antwerpse Mycologische Kring is thans in volle expansie en dat kan niet anders dan door de inzet van U allen. De raad van bestuur is U voor uw steun zeer dankbaar. Wat ons zeer verheugd is de steeds nauwere samenwerking en

AMK Mededelingen

steeds groeiende kontakten met onze mycologische vrienden uit alle belangrijke centra van het land, vooral dan uit Brussel, Gent, Mons, Luik, Leuven en Limburg, maar ook met onze Noorderburen.

Ik meen thans dat ik moet gaan ophouden. Toch echter niet zonder eerst onze uittredende bestuursleden met iets bijzonders vanwege U allen te gedenken.

Mijnheer Imler, mag ik U vanwege bestuur en leden deze in leder gebonden Sterbeeckia's en Mededelingen uit dank en uit blijk van waardering en sympathie aanbieden. En aan U Mevrouw Imler dit bloemstuk.

Mijnheer Morren mag ik U vanwege bestuur en leden om dezelfde reden en uit sympathie deze met de hand beschilderde porceleinen schotel overhandigen, alsook voor Mevrouw een bloemstuk.

Wij zullen Dokter Van den Eynde hetzelfde geschenk thuis overhandigen.

Mag ik tot slot onze uittredende bestuursleden nog vele jaren mycologisch genot toewensen en aan U allen vraag ik de medewerking tot uitbouw van de A.M.K. Dank U.

40 jaar AMK, Dankwoord van L. Imler tijdens het banket van 10 mei 1986.

Beste vrienden,

Tijdens mijn heel lang mycologisch leven, ben ik een troetelkind.

Mijn wel vranke teksten over zwammen, de kleurplaten met hun microscopie, steeds meer doorwerkt en daardoor duur, werden degelijk verspreid. En dat gaat nog voort.

Bijzonder waardevolle mensen moedigden mij aan en loofden me, in binnen- en buitenland.

Bekende mycologen, die hun dankbaarheid betuigden, kon ik, dienst bewijzen. Ik smaakte het geluk jongeren te kunnen beïnvloeden, waarvan er zich konden onderscheiden.

Dan nog veertig jaar - bijna niet te geloven - voorzitter van de Antwerpse Mycologische Kring, met verschillende kranige medewerkers, die zorgden voor uitbreiding en bloei. Honderden gemoedelijke herinneringen zitten er mee doorweven.

Mijn ouders, vrouw en kinderen, familieleden maakten dit alles mee mogelijk door me moreel en praktisch te helpen.

Hulp van Staat, van hogeschool-mensen bleef niet uit. De stad Antwerpen toonde zich uitzonderlijk breed gedurende een verbazend aantal jaren.

Ook de pers onder allerlei vormen steunde krachtig, ook met afbeeldingen zelfs in kleuren, en dit sedert meer dan een halve eeuw.

Het publiek bleef niet onverschillig en zijn belangstelling groeide.

Herhaaldelijk werd ik gevierd - ik durf niet te tellen hoeveel keren - en nu weer.

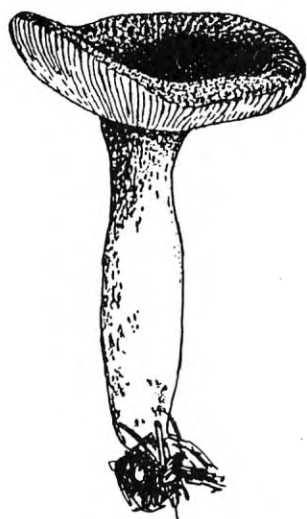
Voor al die langdurige vriendschap en welwillendheid, blijvend dank aan allen, ook aan de geliefde velen die verdwenen.

Vrienden van de mycologie, door ons allen zal ze steeds rijker bloemen en vruchten dragen.

Russula, enige paddestoelen uit de ondersektie *Puellarinae*.

J. Van Yper

Gedurende de studieweek van de Antwerpse Mycologische Kring te Wallersheim in de Duitse Eifel tijdens de laatste week van augustus 1985 werden 33 verschillende soorten *Russula*'s in de aantekenlijst opgetekend. Een van de soorten die op iedere uitstap werd gevonden is de in onze streken tamelijk zeldzame *Russula puellaris* Fries (Vergelende russula), maar die daar in de uitgestrekte naaldbossen in grote populaties voorkomt.

Russula puellaris

Een exemplaar uit Wallersheim, ware grootte.

(tekening F. De Raeve)

Russula puellaris is, zoals de wetenschappelijk naam laat vermoeden, een kleine, tengere en slanke *Russula* die, zoals dan weer de Nederlandse naam aanduidt, vergeelt bij ouderdom of bij aanraken.

H. Romagnesi plaatst deze paddestoel in de ondersektie *Puellarinae* van de sekte *Tenellae*.

De *Tenellae* bevatten tengere sierlijke paddestoelen met crème, oker of gele sporen. De rand van de hoed is gestreept en de dunne aftrekbare hoedhuid bevat lange meercellige dermatocystiden.

De *Puellarinae* vallen op door een opmerkelijke vergeling die begint bij de voet van de steel maar die bij ouderdom de ganse paddestoel geel tot oranje-geel kleurt.

Het leek mij dat de in Wallersheim geplukte exemplaren gemiddeld iets groter waren dan deze die wij in onze streken vinden. Bovendien waren de Duitse exemplaren zeer duidelijk vergelend en daardoor gemakkelijk te herkennen, wat niet altijd het geval is met deze die men bij ons vindt, vooral omdat meestal slechts een of enkele en dan nog niet altijd typische paddestoelen worden gevonden.

Nu er zoveel materiaal beschikbaar was, vond ik het de gelegenheid om enige exsiccaten uit mijn herbarium, geklasseerd onder de ondersektie *Puellarinae*, na te kijken. Het zijn een exemplaar geplukt op 22 augustus 1982 in het Rivierenhof te Deurne (*Russula puellaris* Fries), twee andere gevonden op 4 augustus 1985 in het park van Brasschaat (*Russula odorata* Romagnesi) (geen Nederlandse naam) en een paddestoel geplukt te Zolder (*Russula versicolor* J. Schaeffer) (Bonte berkerussula) op 7 september 1985. Al dit herbariummateriaal lijkt zeer sterk op elkaar door de intense vergeling. De exemplaren uit het Rivierenhof en Brasschaat (respectievelijk *Russula puellaris* en *Russula odorata*) zijn kleiner dan de andere en meten nauwelijks 1 tot 2 cm. De paddestoel uit Zolder (*Russula versicolor*) heeft een hoed met bruin-olijfkleurig centrum en de paddestoeltjes uit Brasschaat (*Russula odorata*) zijn wat roze getint, voor de rest allemaal bruine tinten. De steel is bij alle exemplaren zodanig vergeeld dat hij roestkleurig is geworden.

Vooreerst echter de macroscopische beschrijving van *Russula puellaris* gevonden te Wallersheim. Een goede kleurfoto van de soort is te vinden in A. Marchand (1977), Les Champignons du Nord et du Midi, Tome V Les Russules.

Hoed. 2,5-4-5 cm, gewelfd met ingedeukt midden, tenger, hoedhuid aftrekbaar, glanzend, roze-perzikkleurig (Code Séguy nrs. 185, 170) met bruin-roodachtig tot wijnrood midden (Code Séguy nrs. 81, 41, 111, 687), rand gestreept als gevolg van de zeer dunne vleeslaag tussen de lamellen en de hoedhuid. Bij het ouder worden kleurt de hoed donkerder zodanig dat de exsiccaten een bijna uniforme bruine hoed krijgen (Code Séguy nrs. 176, 112).

Lamellen. De lamellen, die redelijk dicht bij elkaar staan, zijn aan de hoedrand breed afgerond en aan de steel aangehecht. De breekbare lamellen zijn crème, sterk vergelend tot oranje-geel (Code Séguy nrs. 211, 246).

Steel. De steel is ongeveer even hoog als de hoed breed is, waardoor de paddestoel er slank uitziet. De steel is van binnen eerst mergachtig, daarna hol, wat hem zeer breekbaar maakt. Hij is eerst wit maar verkleurt zeer snel vanaf de basis af tot oranje-geel zoals de lamellen.

Vlees. Het vlees is zeer bros en extra dun in de hoed. Het is zacht van smaak en zonder opvallende geur.

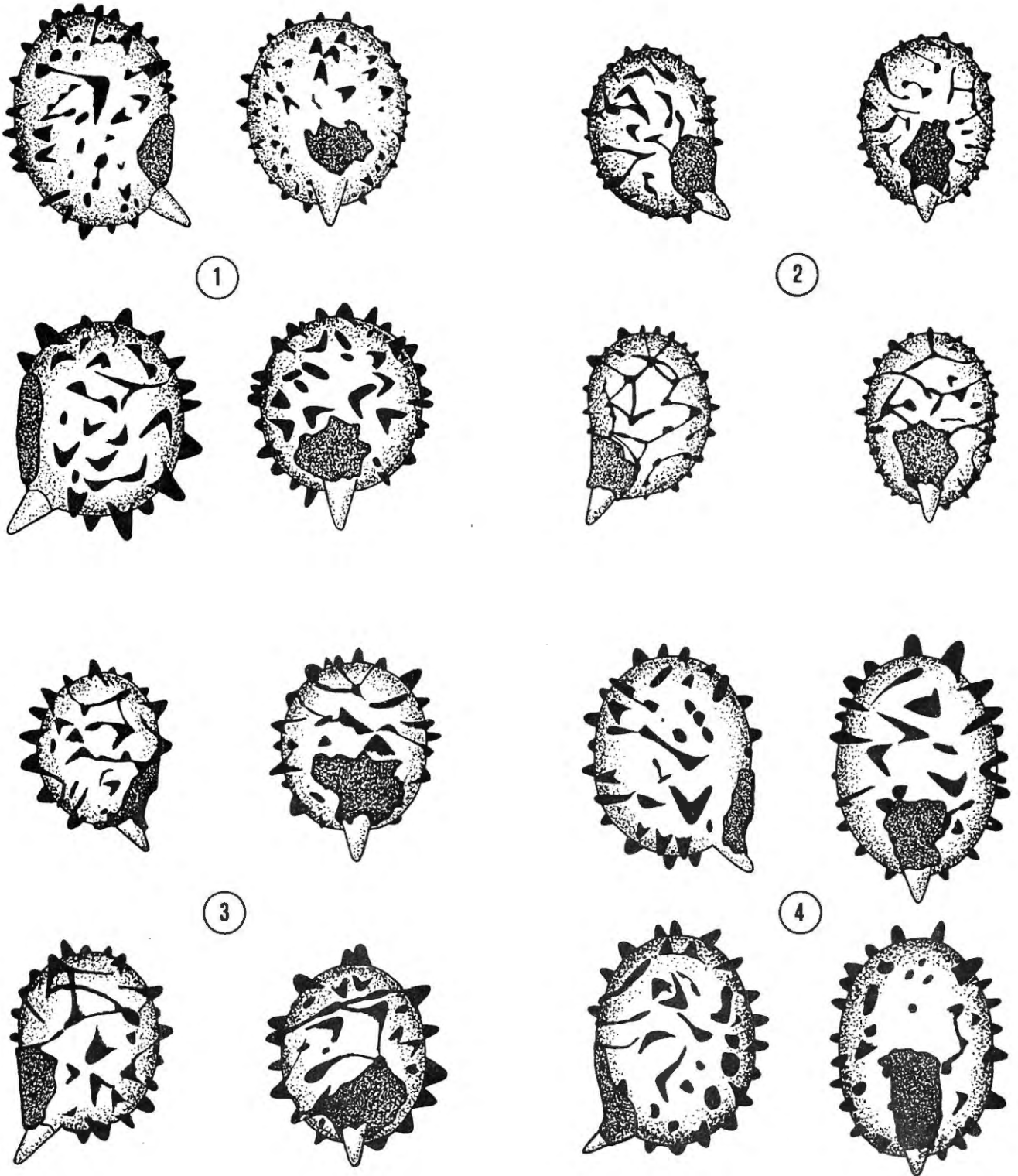
Reeds bij de vergelijking van de kleur van de sporenfiguren blijkt het dat het om verschillende paddestoelen gaat. De kleur van de sporée is bij het geslacht *Russula* namelijk redelijk stabiel en bij afwijking van een tint heeft men bijna met zekerheid te doen met een andere soort. De kleur van de sporées werd op vers materiaal vastgesteld.

Wallersheim (<i>Russula puellaris</i>)	IId = donker crème
Zolder (<i>Russula versicolor</i>)	IIIc = donker oker
Brasschaat (<i>Russula odorata</i>)	IVa = licht geel
Deurne (<i>Russula puellaris</i>)	IId = donker crème

De ondersektie *Puellarinae* wordt door H. Romagnesi ingedeeld in drie groepen al naar gelang de kleur van de sporée. De groep *Russula puellaris* met een crème sporée (II), de groep *Russula versicolor* met een oker sporée (III) en de groep *Russula odorata* met een gele sporée (IV).

De paddestoelen uit Wallersheim en Deurne behoren met hun crème sporenfiguur tot de groep *Russula puellaris*, de paddestoel uit Zolder met een oker sporée tot de groep *Russula versicolor* en de paddestoel uit Brasschaat met een gele sporée tot de groep *Russula odorata*.

De sporen van de verschillende vondsten verschillen in afmetingen en ornamentatie. Van iedere paddestoel werden telkens 80 sporen gemeten, de lengte en de breedte, exclusief de ornamentatie. Vervolgens werd de verhouding tussen de lengte en breedte (Q) en het volume (Vol. = breedte² x lengte x 0,523, volgens A. Einhellinger (1985), Die Gattung *Russula* in Bayern) berekend.

Russula, sekte *Tenellae*, ondersekte *Puellarinae*.

Sporen van de besproken vondsten

1. *Russula puellaris* (Wallerstein),
2. *Russula versicolor* (Zolder),
3. *Russula odorata* (Brasschaat),
4. *Russula puellaris* (Deurne).

AMK Mededelingen

Wallerstheim (<i>Russula puellaris</i>)	7,3-9,2(-9,5) x 6,2-8(-8,8) μm , Q = 1.15, Vol. = 219 μm^3 ;
Zolder (<i>Russula versicolor</i>)	6,3-8,6(-9) x 4,7-6,5 μm , Q = 1.31, Vol. = 121 μm^3 ;
Brasschaat (<i>Russula odorata</i>)	7,3-9,6(-10) x (5,5-)6,2-7,4(-8,3) μm , Q = 1.21, Vol. = 201 μm^3 ;
Deurne (<i>Russula puellaris</i>)	(7,3-)7,4-9,5(-10) x 5,8-7,5 μm , Q = 1.27, Vol. = 195 μm^3 .

De versiering van de sporen van de zwammen uit Wallerstheim en Deurne (beiden *Russula puellaris*) is gelijkaardig. Het zijn ovale tot elliptische sporen versierd met volledig amyloïde puisten en stekels tot 14 μm lang, hier en daar met een streepje of een fijn lijntje verbonden. De amyloïde plage is onregelmatig en loopt op de spore van de paddestoel uit Deurne tot op de helft van het steeltje door. De sporen van deze laatste paddestoel zijn iets langer en duidelijk minder breed dan deze van de paddestoel uit Wallerstheim. Gecodeerde omschrijving van de ornamentatie: IAb,3a/--IIIB2,C2b (zie AMK Mededelingen 85.3.43).

De paddestoel uit Brasschaat (*Russula odorata*) heeft sporen met een versiering die even zwaar is als deze van de sporen van *Russula puellaris*, met punten en stekels maar zij zijn meer verbonden. De plage is eveneens sterk amyloïde en loopt iets af op het steeltje. Gecodeerde omschrijving van de ornamentatie: III-IVC2b/IA2b,3a.

De sporen van de paddestoel uit Zolder (*Russula versicolor*) zijn kleiner en hebben een andere vorm. Zij zijn omgekeerd eivormig en hebben een minder uitgesproken versiering, een onderbroken tot bijna volledig netwerk van strepen en wratten en hier en daar uitlopende vertakte wratten en enkele losstaande puisten, 0,5 μm hoog. De amyloïde plage is onregelmatig en loopt tot op de helft van het steeltje door. Gecodeerde omschrijving van de versiering: IVB2-IIB2/A2a,b.

Ook de microscopie van de lamellen is verschillend. Onmiddellijk valt de paddestoel uit Brasschaat (*Russula odorata*) op. De vorm van de cystiden is anders, deze zijn smaller dan bij de andere paddestoelen en zijn knotsvormig zonder uitsteeksel aan de top. De soort uit Deurne heeft twee soorten cystiden, naast zwaar-knotsvormige ook sigaarvormige cystiden met een puntig uitsteeksel.

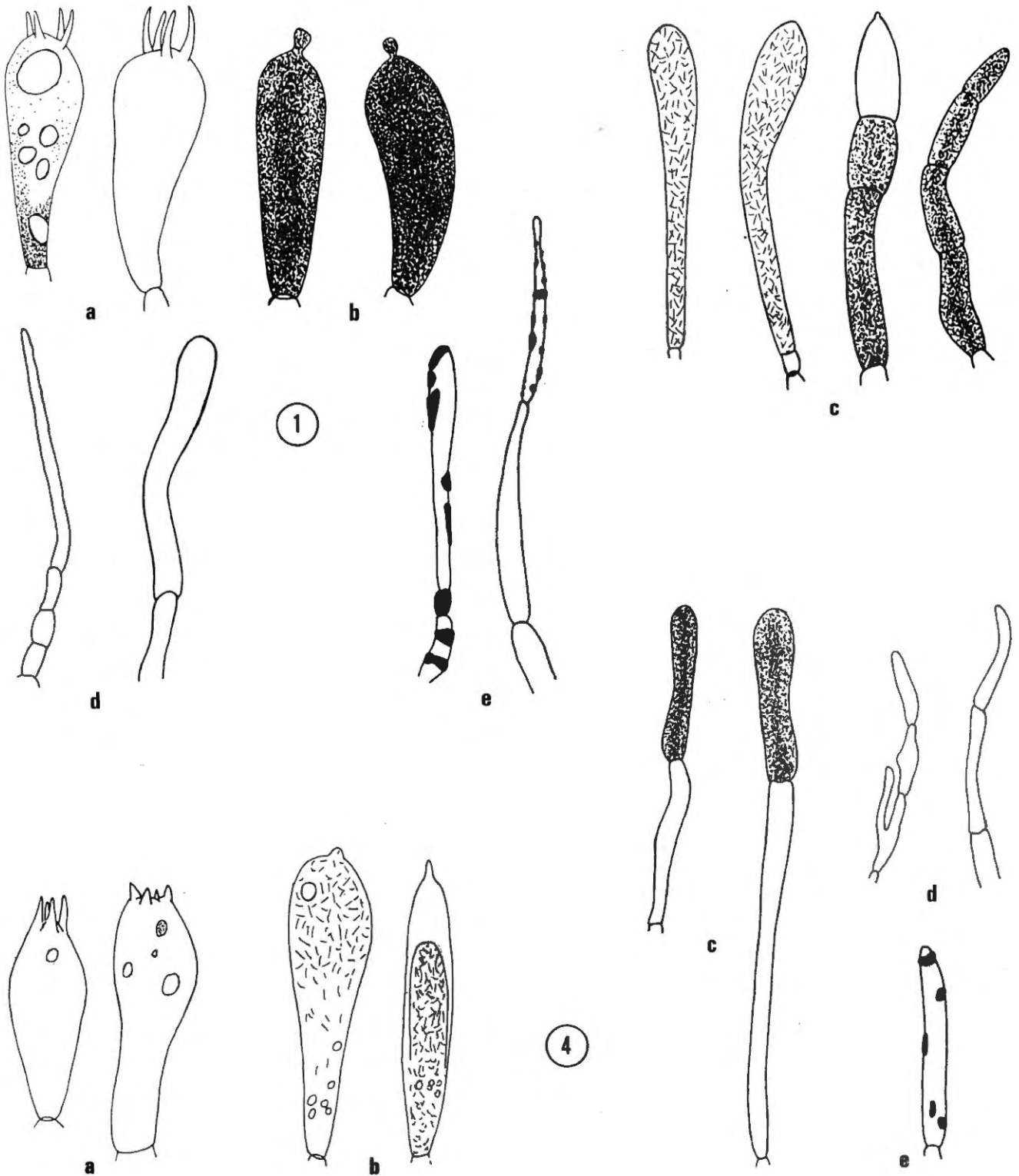
Deze uit Wallerstheim (*Russula puellaris*) en Zolder (*Russula versicolor*) hebben dikke worstvormige cystiden met een fopspeenvormig uitsteeksel aan de top. Vooral deze uit Wallerstheim heeft cystiden als dikke cervelas-worsten.

De cystiden van al deze soorten reageren op sulfovanilline.

De paddestoelen uit Wallerstheim en Deurne (beiden *Russula puellaris*) hebben merkkelijk dikkere opgeblazen basidiën, bijna dubbel zo dik als de andere soorten.

Dat de paddestoelen van de sekte *Tenellae* een aftrekbare hoedhuid hebben is zelfs op de exsiccaten vast te stellen. De dunne hoedhuid is zeer gemakkelijk los te maken zonder dat het onderliggende weefsel meekomt.

De sekte wordt afgescheiden onder andere op basis van de lange gesepteerde dermatocystiden die in de hoedhuid te vinden zijn. Bij een eerste preparaat van een stukje hoedhuid van de zwam uit Brasschaat (*Russula odorata*) waren praktisch geen dermatocystiden te vinden, alleen enkele zeer schaarse sigaarvormige dermatocystiden

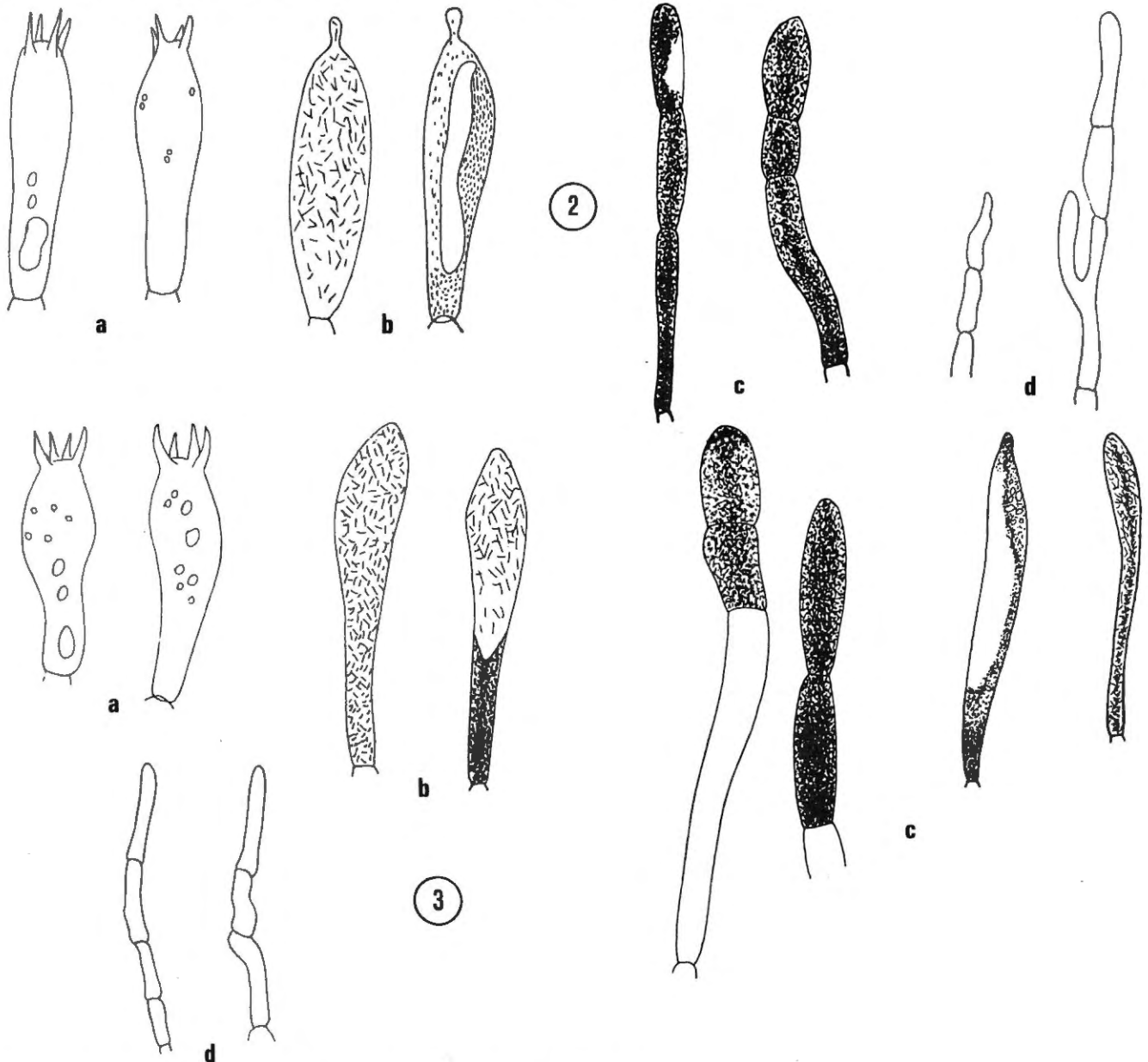
Russula, sectie Tenellae, ondersectie Puellarinae.

Microscopie van de besproken vondsten, respectievelijk a. basidiën, b. cystiden, c. dermatocystiden, d. hyfen van de hoedhuid, e. hyfen van de hoedhuid in cresylblauw (x1.000).

1. *Russula puellaris* (Wallerstein),

4. *Russula puellaris* (Deurne).

zonder septen. Dat de paddestoel toch tot de sectie *Tenellae* behoorde was duidelijk door de slanke en tengere vorm van de paddestoel. Bovendien was er de typische vergelijking van de ondersectie *Puellarinae*. Een preparaat van de rand van de hoed liet uiteindelijk de typische dermatocystiden zien, echter veel minder in aantal dan bij de andere onderzochte paddestoelen. Een stukje hoedhuid, genomen op ongeveer 1 cm van de rand van de hoed, van de soort uit Wallersheim (*Russula puellaris*) vertoonde bijna allemaal niet gesepteerde dermatocystiden. Een stukje van de rand daarentegen was goed voorzien van de typische cilindrische (weinig) gesepteerde dermatocystiden. De dermatocystiden van al deze soorten reageren sterk op vers aangemaakte sulfovanilline, ofwel over de ganse lengte ofwel gedeeltelijk.

Russula, sectie *Tenellae*, ondersectie *Puellarinae*.

Microscopie van de besproken vondsten, respectievelijk a. basidiën, b. cystiden, c. dermatocystiden, d. hyfen van de hoedhuid (x1.000).

2. *Russula versicolor* (Zolder),

3. *Russula odorata* (Brasschaat).

De hoedhuid wordt gevormd door smalle, al dan niet vertakte, in elkaar gestrengelde hyfen, bestaande uit verschillende septen en die haren vormen met een stompe top. Deze hyfen zijn bij alle soorten gelijkaardig behalve bij de soort uit Wallersheim (*Russula puellaris*) waar ook iets zwaardere hyfen voorkomen.

Op aanraden van B. Buyck werd de hoedhuid eveneens geobserveerd in cressylblauw, van elk exemplaar telkens drie pletpreparaten. In al het onderzocht materiaal werden slechts drie geincrusteerde hyfen gevonden, uitsluitend in de preparaten van *Russula puellaris*, twee in deze van Wallersheim en een in deze van het Rivierenhof. Er werden geen metachromatische reacties in de hoedhuid vastgesteld.

Bespreking van de gevonden soorten

Bij het raadplegen van de literatuur bleek al vlug de onenigheid tussen de mycologen over deze veelkleurige overal voorkomende paddestoelen. H. Romagnesi wijst op de onstandvastigheid van de sporen, kleur, grootte en ornamentatie van de paddestoelen van deze sekte. Het is duidelijk dat met deze mogelijke variatie rekening is te houden bij het benoemen van de soorten.

Vooreerst de twee soorten met crème sporen, deze uit Wallersheim en Deurne. De twee soorten zijn gelijk en vertonen enkel kleinere afwijkingen die binnen de variatie van een soort vallen. Het zijn *Russula puellaris* Fries. H. Romagnesi geeft als sporenmaat 6,5-8,5(-9,5) x 5,5-7 μm en J. Blum en A. Marchand zelfs nog kleinere maten. J. Schaeffer daarentegen geeft 8-10(-12) x 7-9(-10) μm op inclusief de ornamentatie, wat dus ongeveer op hetzelfde neerkomt. Deze afmetingen zijn merkkelijk kleiner dan deze van de besproken exemplaren. Wij zien ons genoodzaakt te besluiten dat de sporenmaten variabel zijn en ook de kleur van de sporée want door verschillende auteurs worden donkerder sporen opgegeven.

De soort met de oker sporée, deze uit Zolder, behoort tot de groep *Russula versicolor*. In de hoedhuid van de paddestoel blijkt steeds een olijfgroenige kleur aanwezig te zijn, wat ook bij ons exemplaar en zelfs nog op het exsiccataat opvalt. *Russula versicolor* is een soort van J. Schaeffer. Hij geeft sporen op die donkerder gekleurd zijn en kleiner zijn dan deze van *Russula puellaris*. Als meest voorkomende sporenmaat geeft hij 8 x 6 μm op en hij vermeldt erbij 'länglich'. Wanneer men rekening houdt met het feit dat J. Schaeffer de sporen inclusief de versiering meet dan stemmen de maten goed overeen. J. Schaeffer was er nochtans voorstander van de sporen te meten exclusief de ornamentatie en de hoogte van de versiering afzonderlijk op te geven doch hij sloot zich aan bij de toenmalige gewoonte.

H. Romagnesi creëert daarnaast een *Russula versicolor forma macrospora* met een sporenmaat 6,2-8,5(-9,2) x 5-5,7(-7) μm , wat overeenstemt met de maten van de gevonden zwam, en met een variabele kleur van de sporée. De paddestoel die H. Romagnesi als *Russula versicolor* J. Schaeffer beschrijft heeft sporen die afwijken van deze door de auteur zelf beschreven. Hij heeft namelijk een van de paddestoelen door J. Schaeffer zelf aan het Muséum van Parijs geschonken als 'lectotype' aangehouden; een lectotype is een nieuw gekozen type ofwel omdat de auteur er geen heeft aangeduid ofwel wanneer een soort verder wordt onderverdeeld.

De soort komt uitsluitend onder Berken voor. Op de afbeelding (plaat VIII, nr. 23) van zijn *Russula*-Monographie illustreert J. Schaeffer (1952) duidelijk de grote variabiliteit van de kleur van de hoedhuid, echter steeds met een groenig center.

Het besluit: *Russula versicolor* J. Schaeffer, forma macrospora H. Romagnesi.

M. Moser (1967) noemt in Die Röhrlinge und Blätterpilze de soort *Russula blackfordae* Peck, als synoniem van *Russula versicolor*. Deze Amerikaanse soort heeft met zijn grijze en bruine tinten niet de karakteristieke kleuren (altijd met een olijfgroenige kleur) van de hoedhuid van *Russula versicolor*.

De laatste paddestoel, deze met de roze tint uit Brasschaat, behoort omwille van de kleur van de hoedhuid en de gele sporée tot de groep *Russula odorata*. Op een uitzondering na werden alle paddestoelen van de groep beschreven door H. Romagnesi. Alle soorten hebben echter kleinere sporen dan het gevonden exemplaar behalve een vondst die hij als afwijkend beschrijft. Qua uitzicht, schrijft hij, lijkt deze op *Russula laeticolor* J. Blum, die de auteur zelf later als een variëteit van *Russula versicolor* is gaan zien. De spore van de zwam uit Brasschaat is echter anders en lijkt door zijn ornamentatie en afmetingen veel meer op deze van *Russula puellaris*.

De sporenmaat komt echter wel goed overeen met deze vermeld door A. Einhellinger (1985) in Die Gattung *Russula* in Bayern, namelijk (6,5-)7-7,7-8,5(-9) x (5,5-)6-6,8-7,5(-8) μm , Q = 1,13, Vol. = 186 μm^3 .

E. Jahn (1973) [niet H. Jahn (1979) de auteur van Pilze die an Holz wachsen] geeft in een artikel over *Russula odorata* dat verscheen in Westfälische Pilzbriefe, Band IX, Heft 8, als sporenmaat 6,5-8,5(-9) x 6,0-7,0(-7,5) μm en een ornamentatie die tot 1,0 μm hoog kan zijn.

De naam *odorata* duidt op een sterke (fruit)geur. Bij de afwijkende vondst heeft H. Romagnesi geen specifieke geur vastgesteld.

Wij zagen bij de bespreking van de cystiden van de lamellen dat de paddestoel uit Brasschaat opviel door zijn afwijkende knotsvormige cystiden zonder uitsteeksel aan de top. De als afwijkende vondst beschreven zwam blijkt de enige te zijn van de ondersectie *Fuellarinae* die dergelijke cystiden heeft.

Wij besluiten dus *Russula odorata*, afwijkende vondst, Romagnesi, waarvan de sporen qua maat en ornamentatie overeenkomen met deze van de gevonden paddestoelen.

Een kleurplaat van *Russula odorata*, getekend door H. Marxmüller naar wie H. Romagnesi zijn *Russula helgae* noemde, alsmede microscopie van de hoedhuid en sporen zijn in het boek van A. Einhellinger opgenomen. In de Bollettino del Gruppo micologico G. Bresadola (jan.-april 1986) is een foto van *Russula odorata* afgedrukt.

Ik heb mij voorgenomen dit jaar in het bijzonder naar dit mooie tengere paddestoeltje, waarvan de naam niet vermeld staat in de aantekenlijst van de Antwerpse Mycologische Kring, te zoeken.

Er is bij deze soorten in het bijzonder te letten op de kleur van de hoedhuid, *Russula versicolor* heeft steeds een olijfgroenige of olijfgelige kleur in het midden van de hoed terwijl *Russula odorata* opvalt door zijn rose kleur.

Onderzocht materiaal

Russula puellaris; JYV 85,08,27,20 Wallersheim, JYV 82,08,22,01 Deurne

Russula versicolor; JYV 85,09,07,01 Zolder

Russula odorata; JYV 85,08,04,02 Brasschaat

Literatuur

- J. Blum (1951), Quelques espèces collectives de Russules, B.S.M.F. LXVII, fasc. 2, blz. 163.
A. Einhellinger (1985), Die Gattung Russula in Bayern.
P. Heinemann (1944), Nos Russules 2de editie.
P. Heinemann (1950), Les Russules 3de editie.
E. Jahn (1973), Russula odorata Romagn., ein häufiger Täubling mit atlantischer Verbreitung?, Westfälische Pilzbriefe Band IX, Heft 8.
A. Marchand (1977), Champignons du Nord et du Midi, Tome 5 Les Russules.
P. Konrad & F. Favre (1935), Quelques Champignons des Hauts-marais tourbeux du Jura, B.S.M.F. LI, fasc. 1, blz. 120.
E. Michael, B. Hennig & H. Kreisel (1983), Handbuch für Pilzfreunde, Band 5 Milchlinge und Täublinge.
M. Moser (1967), Die Röhrlinge und Blätterpilze.
P. Niole (1949), Russula puellaris Fries dans la littérature, B.S.M.F. LXV, fasc. 1-2, blz. 85.
H. Romagnesi (1946), Contribution à l'étude des Russules de la flore française, B.S.M.F. LXII, fasc. 1-2, blz. 59
H. Romagnesi (1967), Les Russules d'Europe et d'Afrique du Nord.
J. Schaeffer (1952), Russula-Monographie.
E. Séguy (1936), Code universel des Couleurs.
Bollettino del Gruppo micologico G. Bresadola (1986).

Fungiflora (1981-1985) van Fort 7 te Wilrijk.

H. De Meulder

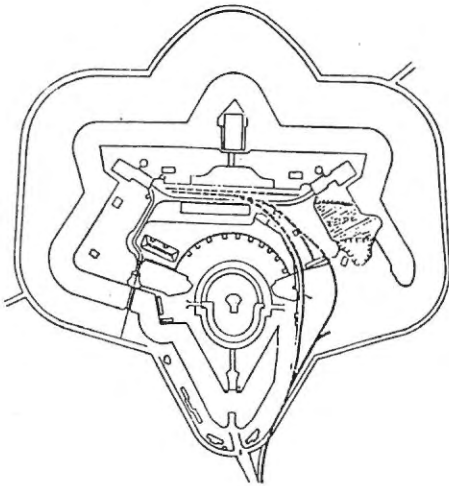
Toen in 1830, bij de onafhankelijkheid, besloten werd dat België een neutrale staat zou blijven werd de verdediging van het grondgebied een dringende noodzaak. Een defensie-systeem diende te worden uitgebouwd. Twee stellingen stonden tegenover elkaar: enerzijds de voorstanders van een verdediging van de grenzen en anderzijds de voorstanders van een concentratie van de troepen op een bepaald punt. Liever dan het leger te versnipperen langs de landsgrenzen werd geopteerd voor de tweede opvatting.

Wegens de gunstige strategische ligging aan de Schelde en het economisch belang van de haven, viel de keuze op Antwerpen.

In 1859 werd het project van generaal Brialmont in Kamer en Senaat goedgekeurd en werd een aanvang gemaakt met de afbraak van de Spaanse wallen, de aanleg van een gebastioneerde omwalling rond de stad en de bouw van acht vooruitgeschoven forten. Deze werden gebouwd in een halve cirkel rondom de stad op ongeveer 2.000 meter van elkaar. De bouw ervan duurde tot einde 1865.

Wegens het opdrijven van de draagwijdte van het geschut was het verdedigingssysteem snel voorbijgestreefd en werd de doelmatigheid van deze bastions al vlug in twijfel getrokken. De aftakeling begon dan ook vrij vlug. Van deze vooruitgeschoven forten is alleen Fort 1 te Wijnegem volledig verdwenen; de overige zijn nog vrij goed bewaard gebleven. In 1979 werden ze overgemaakt aan de toenmalige gemeenten, behalve Fort 7 dat eigendom bleef van de Staat

Fort 7

Van de in totaal 30 ha van Fort 7 werd er door de gemeente Wilrijk in 1978 14 ha aangekocht. Bepaalde plaatsen, evenals de gebouwen rond de binnenkoer worden gebruikt als tijdelijke opslagplaats met aan- en afvoer van bouwmaterialen en industrieel afval.

Een gedeelte van de betonwegen wordt eveneens gebruikt door de firma Henschel om herstellende pantser- en gevechtswagens te testen. Dat dit gepaard gaat met een hels lawaai en een verstoring van de bermvegetatie hoeft hier voorzeker geen betoog. In tijden van economische crisis en werkloosheid heeft men hiertegen geen verhaal. Verder wordt een deel van de omheiningsgracht als viswater gebruikt.

Voor de overige 16 ha van het domein werd in augustus 1985 uiteindelijk een akkoord ondertekend waarbij het gebied als absoluut reservaat onder toezicht van de "Wielewaal" en de stad Antwerpen geplaatst werd.

Met bescheiden middelen, doch met grote persoonlijke inzet wordt in dit reservaat een zodanig beheer gevoerd om er uiteindelijk een potentieel natuurreservaat te realiseren. De educatieve waarde van Fort 7 met zijn vele studiemogelijkheden kunnen hier een belangrijke rol vervullen.

Het hoeft ons zeker niet te verwonderen dat er in een gebied waar de natuur zich gedurende lange tijd min of meer ongestoord heeft kunnen ontwikkelen en waar de bodem, naast humeuze zandgrond, voornamelijk bestaat uit glauconietzand, kalkrijk materiaal en schelpenresten, er bijzondere ecologische omstandigheden ontstaan waar we mycologisch gezien heel wat interessante soorten kunnen aantreffen.

Wat het bosbestand betreft zijn het vooral Zomereik, Meidoorn en opslag van Berk en Wilg die het aspect bepalen. Naast de interessante botanische vondsten vallen er zowel op ornithologisch als op entomologisch gebied waardevolle dingen te beleven. Een evaluatie van een gebied is slechts mogelijk als dat gebeurt door vergelijking met anologe gebieden en dan wel op basis van zeldzame of opmerkelijke soorten. De paddestoelvegetatie van Fort 7 is in dit verband uitzonderlijk te noemen.

Op de totaalijst van het onderzoek over 5 jaar met 164 halvedagtochten werden er in totaal 482 soorten opgetekend, wat een duidelijke indruk geeft van de rijke mycoflora van dit gebied.

Een paddestoelinventarisatie is echter nooit volledig, zelfs niet bij benadering. De vorming van vruchtlichamen is sterk afhankelijk van klimatologische omstandigheden en sommige soorten vormen slechts vruchtlichamen met tussenpozen van vele jaren. Ook ontstaan er vaak taxonomische problemen omdat men in vele groepen fungi thuis moet zijn. Hierbij wordt de determinatie ook nog bemoeilijkt door de ontoereikende literatuur. Verder dient men rekening te houden met de beperkte oppervlakte van het terrein en met het feit dat de vondsten gedaan werden door slechts een persoon. De soorten van de totaalijst zijn dan ook slechts een deel van de in werkelijkheid voorkomende soorten.

Om toch een goed beeld te krijgen van zo'n paddestoelenflora is het niet alleen wenselijk doch zelfs noodzakelijk het onderzoek te spreiden over het gehele jaar. Sommige paddestoelen ziet men slechts in het voorjaar tijdens een paar weken terwijl men andere soorten alleen in de herfst kan waarnemen. Wegens dit kortstondig karakter werd besloten het terrein, voor zover dit mogelijk was, wekelijks te onderzoeken. Soorten die in het veld niet met zekerheid konden worden bepaald, werden later microscopisch onderzocht. In sommige gevallen kon daarbij beroep gedaan worden op de gedegen kennis van enkele leden van de Antwerpse Mycologische Kring.

Fungiflora

Van de Myxomyceten met hun eigenaardige levenswijze werden er 25 soorten gevonden waaronder *Calomyxa metallica*. De bolvormige sporangia van deze soort, met een diameter van nauwelijks 1 mm, zijn vrij goed te herkennen aan de paarlemoerglans van het peridium.

De bruin-okerkleurige, met elkaar vergroeide, cilindervormige sporangia van *Dictydiaethalium plumbeum* lijken op een compact vruchtlichaam (aethalium). Karakteristiek voor deze soort is het pseudocapillitium dat na het verdwijnen van de sporangiumwand in 4 tot 6 dunne draadjes (2-4 μ m dik) aan de overgebleven peridiale plaatjes verbonden blijven.

Van de Zygomyceten, waarvan de asexuele voortplanting geschiedt door middel van sporangiosporen die terminaal gevormd worden, is *Pilobolus crystalinus* een opmerkelijke verschijning. Deze wonderbaarlijke zwammetjes, die wij aantreffen op een konijnenkeutel, geven de indruk of ze van kristal gemaakt zijn. Door de inwendige druk in de steel wordt het zwart sporangium, dat zich boven aan de hyfe bevindt, met kracht weggeschoten. Het geheel wordt nog fraaier door de vochtdruppels die bij dezelfde druk naar buiten worden geperst.

In het voorjaar zijn het vooral *Mitrophora semilibera* (Kapjesmorielje) en de zeldzame *Verpa conica* (Vingerhoedje) die onze aandacht trekken. *Paxina leucomala*, een soort van kalkrijk duinzand verschilt van *Paxina acetabulum* (Bokaalkluifzwam) door de minder lange en niet geribde steel.

Een niet algemene soort die we zowel in het voorjaar als in het najaar aantreffen is *Sepultaria arenosa*. Het vruchtlichaam, met een diameter van 10-20 mm en dat zich meestal ondergronds bevindt, is zoals de Nederlandse naam aangeeft een echt "Zandputje".

Op deze kalkachtige bodem vonden we ook *Helvella queletii* (Grote schotelkluifzwam) waarvan de bekervormige apotheciën vaak zijdelings zijn samengedrukt.

De Donkerbruine oorzwam *Otidea bufonia* werd slechts eenmaal gevonden. Deze niet algemeen voorkomende Zakjeszwam wordt gekenmerkt door het vruchtlichaam dat aan één zijde gespleten is en aan de heel fijn vlokkig-donzige buitenzijde.

De Helotiales worden in het fort vertegenwoordigd door enkele plantenparasieten en saprofyten die zelden op de grond of op mest voorkomen. *Claussenomyces prasilinus* is een klein groenachtig bekertje van 0,3-0,5 mm dat gevonden werd op verrot loofhout. Deze niet algemene soort wordt vooral gekenmerkt door het gelijktijdig verschijnen van de knotsvormige konidiale vorm (*Dendrostilbella prasinula*).

Reeds in het vroege jaar vinden we met enig speurwerk op allerlei overjarige vruchtjes en katjes, kleine, zeer fraaie paddestoeltjes. *Pezizella amenti* is een kort gesteeld, okergeel bekertje met een diameter van 0,3-0,5 mm dat met meerdere vruchtlichaampjes bijengroeit op de afgevallen vrouwelijke katjes van Wilg. De eveneens kleine, grijswitte apotheciën van *Pezizella gemmarum* treffen we aan op de knoppen van Populier en op de mannelijke katjes van Wilg vonden we de meer langgesteelde *Ciboria amentacea*, die echter meestal groeit op de overjarige elzeppoppen. Een minder gekende Ascomyceet is *Monilinia johnsonii* die aangetroffen werd op de onrijpe afgevallen vruchtjes van Meidoorn.

Bij de Pyrenomyceten (Kernzwammen) hebben de peritheciën alleen aan de top een mondopening (osiole) waarlangs de asci kunnen verdwijnen. *Xylaria oxyacanthae* (zie AMK Mededelingen 84.2.33) is een geweijszwammetje dat groeit op de oude vruchtjes van Meidoorn. Deze niet zeldzame Pyrenomyceet wordt wellicht door zijn geringe afmetingen veelal over het hoofd gezien.

Op allerlei planten zoals Smeerwortel, Bereklaauw, Wegbree en andere treffen we vaak een witte stof aan. Deze Meeldauw bestaat uit konidiën en heeft dan als geslachtsnaam *Oidium*. Later verschijnen er bruine of zwarte puntjes met karakteristieke aanhangsels en asken.

De Uredinales (Roesten) die meestal aan twee waardplanten gebonden zijn, hebben een ingewikkelde ontwikkelingscyclus. We troffen ze meestal aan op bladeren van Berk, Smeerwortel, Hondsdraf en andere. De oranje-gele uredosori van *Coleosporium tussilaginus* (Dennennaaldroest) op de onderkant van de bladeren van klein hoefblad is een veelvoorkomende Roestzwam.

Een aardige vondst van de Aphyllophorales was de niet algemeen voorkomende *Clavulinopsis corniculata* (Sikkelkoraalzwam). Het is een geel-okerkleurige zwam waarvan de uiteinden sikkelvormig gebogen zijn. Heel merkwaardig was het voorkomen in oktober 1984 van *Macrothyphula juncea* (Draadknotszwam). Bij duizenden stonden deze tere paddestoeltjes tussen het strooisel op rottende takjes, bladeren en ander organisch afval. Op een wilgenstronk stond de meer zeldzame, eenjarige en dakpansgewijs groeiende *Bjerkandera fumosa* (Rookzwam).

Van de boleten werden er tot hertoe 12 soorten gevonden waarvan de vrij zeldzame *Boletus pulverulentus* (Inktboleet). De blauwe verkleuring van het vlees is hier onder andere zeer karakteristiek. *Boletus luridus* (Netstelige heksenboleet) herkent men vooral aan het oranje-rode net op de steel en de kleine poriën van dezelfde kleur die bij druk eveneens donkerblauw verkleuren.

Vanaf half april kunnen we, vaak in grote hoeveelheden onder Meidoorn, de naar meel ruikende *Entoloma clypeatum* (Voorjaarssatijnzwam) aantreffen evenals de kleine *Tubaria dispersa*, die men herkent aan de okergele plaatjes.

Agaricus vaporarius (Gordelchampignon) werd gevonden op een aarden wal. De bruine hoed van deze paddestoel heeft een diameter van 10-15 cm en is bedekt met grote schubben. Een andere vrij zeldzame schubbige zwam is *Lepiota acutesquamosa* (Spitsschubbige parasolzwam) die eveneens in de herfst op een gelijkaardig substraat

voorkomt. De bijzonder opvallende, zeer mooie *Macrolepiota procera* (Grote parasolzwam) wordt ieder jaar in de late zomer met meerdere exemplaren aangetroffen tussen brandnetels.

Lyophyllum immundum is een Ridderzwam met een grijze hoed van 4-8 cm die men herkent aan de bijna ronde sporen en de plaatjes die bij druk zwart verkleuren. Verder vermelden wij nog het voorkomen van *Phaeogalera oedipus* (Donsvoetbundelzwam) die we vooral in de winter aantreffen evenals de naar rauwe snijbonen ruikende *Mycena tintinabulum* (Wintermycena).

In een weide werd *Clitocybe hydrogramma* (Spieringtrechterzwam) gevonden die door zijn visachtige geur vrij gemakkelijk van andere trechterzwammen te onderscheiden is. De sterk aflopende plaatjes en vooral, microscopisch, de opgezwollen elementen in de bekleding zijn eveneens goede kenmerken van de soort.

Minder gekend is *Pholiota lutaria* (Grasbundelzwam), een geelokerkleurige paddestoel met een hoeddiameter van 1,5-5 cm die op een vochtige plaats, tussen gras en mos, werd aangetroffen. Naast *Psatyrella multipedata* (Bundelfranjehoed), waarvan de vruchtlichamen zich uit een gezamenlijke stam ontwikkelen, is *Tricholoma cingulatum* (Geringde ridderzwam) een algemene verschijning op deze kalkachtige bodem.

Heel bijzonder was de vondst, tussen Brandnetels, van *Entoloma leptonipes*, een klein grijs-bruine 'Eccillia' met paarsachtige, aflopende plaatjes en een sterk genavelde hoed.

Tenslotte werd ook nog *Omphalina demissa* gevonden die qua kleur gelijkt op *Laccaria amethystina* (Rodekoolzwam) maar zich hiervan vooral onderscheidt door de aflopende plaatjes en de roze sporen.

Mycologie, Wat is dat?

De Acrasiomycotinae of cellulaire Slijmzwammen.

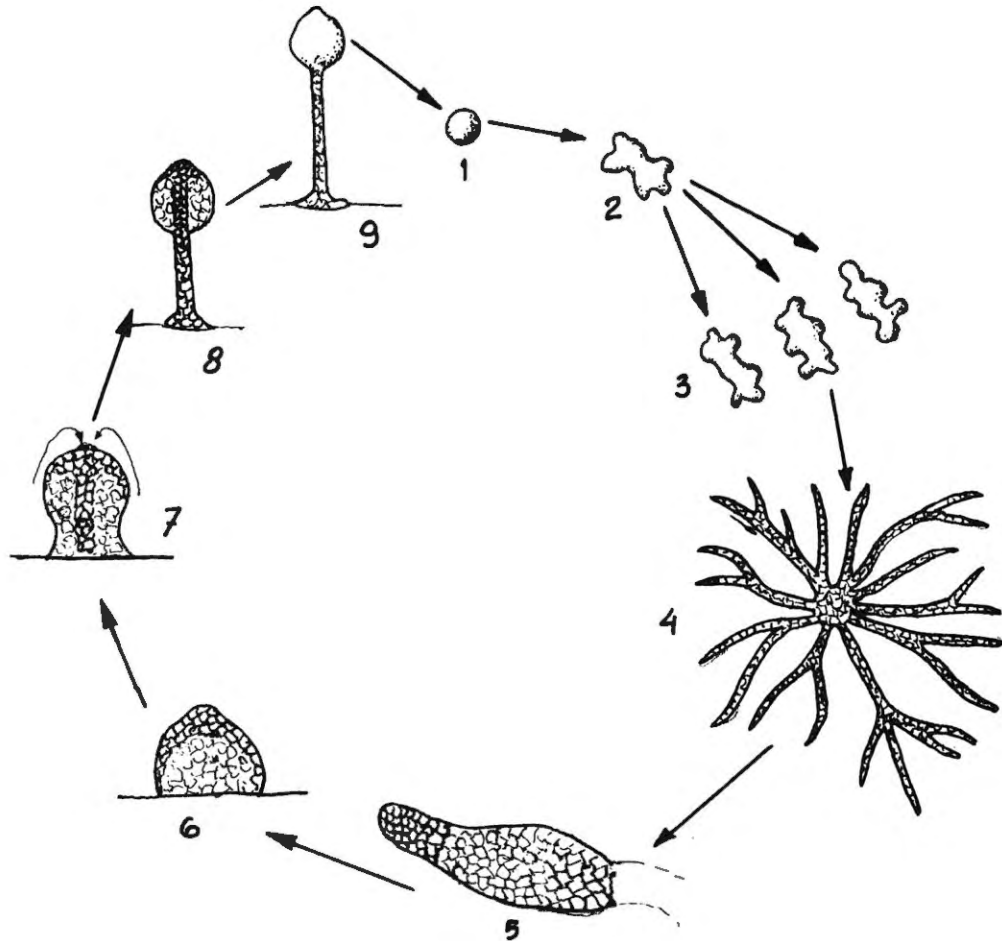
J. Schavey

De onderafdeling van de *Gymnomycotae* is, zowel bij de professionele als bij de amateurmycologen, een lang verwaarloosde groep gebleven. De cellulaire slijmzwammen hadden tot voor enkele jaren de reputatie zeer zeldzaam te zijn. Door hun kleine afmetingen en hun korte levensduur werden zij nauwelijks opgemerkt.

Het was Brefeld die als eerste in 1869 een *Acrasiomycotina* beschreef, namelijk *Dictyostelium mucoroides*.

In de dertiger jaren is men begonnen met een intensievere studie van de *Acrasiomycetes*. Men kwam tot de conclusie dat deze lang niet zo zeldzaam zijn en men ontdekte ook dat zij zeer gemakkelijk te kweken zijn. Als kweekbodem gebruikt men een licht aftreksel van hooi (2,5 gram per liter), waarmee men een gelatine- of agaroplossing maakt. Van deze oplossing wordt er wat in een steriele petrischaal of een schuin gehouden proefbuis gegoten. Het inzaaien gebeurt na opstijving door het inbrengen van kleine deeltjes tuinaarde of fijngemalen rotte bladeren. In deze

stoffen zijn namelijk regelmatig sporen van *Acrasiomycetes* aanwezig. Gebruikt men een proefbuis dan sluit men deze af met een prop steriele watten. Op kamertemperatuur beginnen de sporen na enkele uren te kiemen.

Levenscyclus van een *Dictyostelium*.

Laten wij de levenscyclus van een dergelijke zwam, de veel voorkomende *Dictyostelium*, volgen.

Uit een spore (1) vormt zich een amoebeachtige cel (2), myxamoebe genoemd. Deze beweegt zich over het substraat door middel van protoplasma uitstulpingen, pseudopodiën of schijnpoten genoemd. Als de voedingsomstandigheden gunstig zijn begint de myxamoebe zich intensief te delen, zodat na een korte tijd talrijke individuen ontstaan (3). Na een aantal delingen stopt het fenomeen en elke myxamoebe begint zich naar een welbepaald punt te begeven (4). De myxamoeben vormen hierbij stroompjes van aaneengesloten cellen en groeperen zich tot een compacte massa. Deze toestand wordt aggregatietoestand genoemd. De massa reageert als zou het een enkel organisme zijn en verplaatst zich op die manier over het substraat om het voedsel bestaande uit bacteriën en gisten te zoeken. De myxamoeben van hun kant behouden elk hun morfologische zelfstandigheid. Omwille van deze cellulaire structuur spreekt men hier van pseudoplasmodium. Bij sommige *Acrasiomycetes* neemt het pseudoplasmodium bij zijn migraties de vorm aan van een

worstje of een slak (5). Volgens de Amerikaanse mycoloog Bonner zou hier een zekere differentiatie optreden, de voorste cellen krijgen vacuolen en zouden later het steeltje vormen, terwijl de achterste cellen het sporangium met de sporen zullen vormen (6). De top begint cellulose af te scheiden terwijl de voorste cellen naar boven migreren. Aan de top gekomen kruipen de cellen langs de aslijn van het hoopje terug naar beneden, ongeveer zoals een binnenstebuiten gekeerde kous, totdat de stroom het substraat bereikt (7). Deze cellenstroom wordt bijeengehouden door de afgescheiden cellulose uit de top. De achterste cellen worden nu stilaan naar boven getild totdat de voorste cellen opgebruikt zijn (8) en worden dan snel omgevormd tot sporen door het vormen van een wand in cellulose. Het vruchtlichaam ziet er nu uit als een bolletje op een steeltje (9). De grootte van het vruchtlichaam is ongeveer 2 mm.

Dit is de ongeslachtelijke voortplanting. De cellen zijn alle haploïde. De geslachtelijke voortplanting is nog onvoldoende gekend. Van sommige soorten (*Dictyostelium discoideum*) weet men sinds een tiental jaren dat er een paarsgewijze versmelting van myxamoeben plaats vindt met kort daarna meiose.

De onderafdeling *Acrasiomycotinae* heeft een enkele klasse *Acrasiomycetes*. Deze is op haar beurt onderverdeeld in twee onderklassen, de *Dictyosteliomycetidae* en de *Acrasiomycetidae*, met elk een orde, respectievelijk *Dictyosteliales* en *Acrasiales*. Zij onderscheiden zich door het al dan niet vormen van amoebenstroompjes bij de vorming van het pseudoplasmodium.

Typische genera: Dictyosteliales: Dictyostelium (op rotte bladeren)

Polysphondylum (op mest)

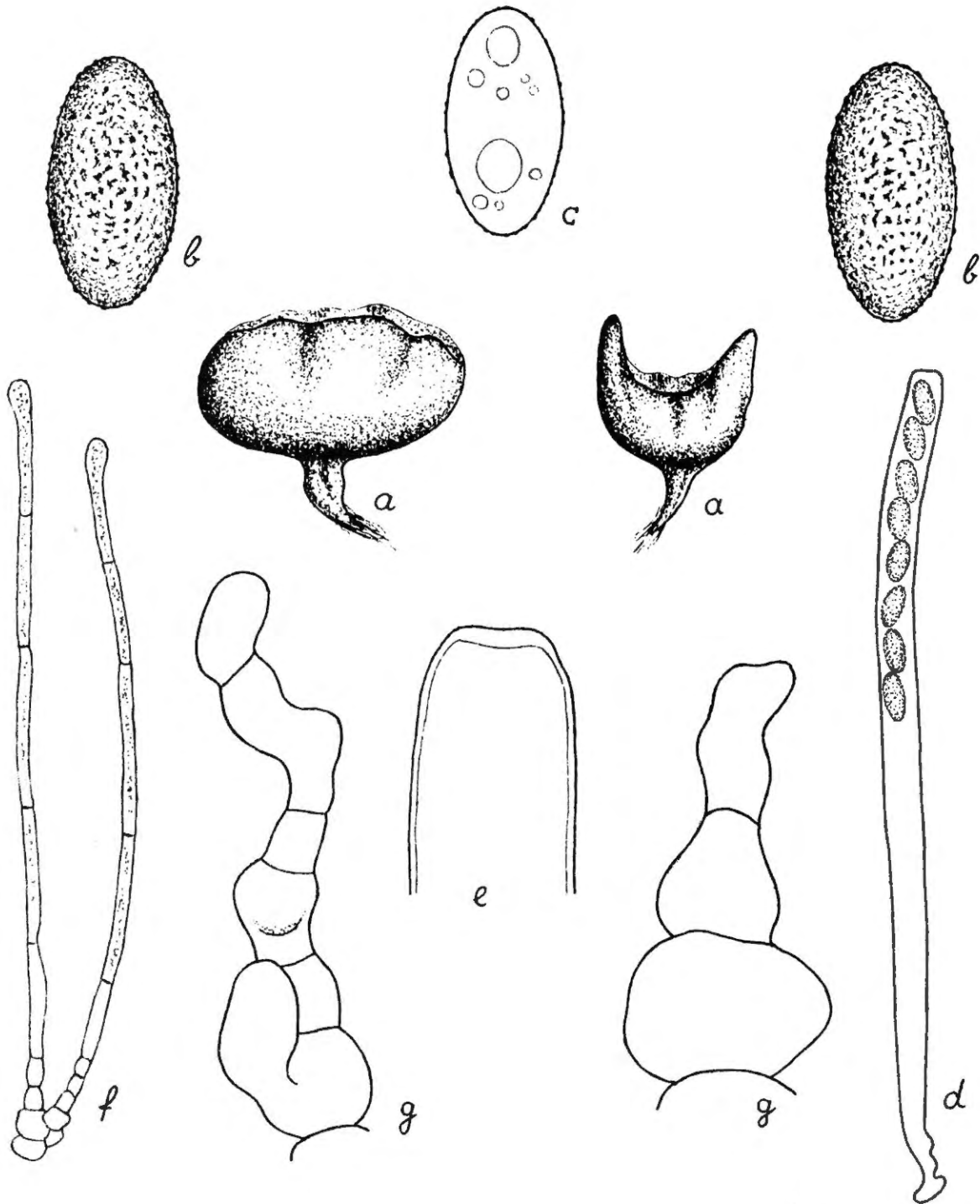
Acrasiales: Acrasis (op dodem en rotte bladeren)

Men heeft ontdekt dat de *Acrasiomycetes* een zeer belangrijke rol spelen in de ecologie door het op peil houden van de bacteriën in de bodem. Ook heden ten dage worden de *Acrasiomycetes* in de laboratoria veel gebruikt bij het bestuderen van de cellenorganisatie in haar primitiefste vorm.

Met dank aan A. Vaes.

Literatuur

Alexopoulos, Mims; Introductory Mycology,
Gams; Het systeem der Fungi,
Kreisel; Grundzuge einer naturlichen System der Pilze,
Reinardt; The Social Amoebae (Turtox news 1966),

Adelt

Peziza arvernencis Boud.

- a. vruchtlichaam in voor- en zijzicht, (x1)
- b. sporen in katoenblauw, (x2.000)
- c. nog onrijpe spore in optische doorsnede, (x2.000)
- d. ascus, (x500)
- e. ascus-top, (x2.000)
- f. paraphysen, (x500)
- g. elementen van de bekleding van het vruchtlichaam, (x1.000)

Peziza arvernensis Boud., een Bekerzwam uit de beukenbossen.

A. de Haan

Tijdens onze studietocht van 22 september 1985 te Groenendael vonden wij aan de rand van de weg, onder Beuk, een *Peziza* die het uitzicht had van een van de vormen of soorten van de groep *Peziza cerea* - *repanda*. Het vruchtlichaam was diep komvormig, wat zijdelings samengedrukt, ongeveer 4 x 2 cm bij 2,5 cm hoog, de basis uitlopend in een korte afgeplatte steel, 0,5 cm breed en 1 cm lang, puntig en wat wortelend. De kleur was bleekbruin, bijna wit bij opdrogen, de bekleding iets viltig, zwak korrelig nabij de rand, het hymenium was bruin en glad. Het vlees, waterig bruin, scheidde geen vocht af bij kwetsen, 2-3 mm dik, zonder opvallende geur.

Dr. F. Fodor die, samen met verschillende van onze Brusselse vrienden, aan de studietocht deelnam bleek deze soort goed te kennen en benoemde ze zonder aarzelen *Peziza arvernensis*.

In de microscoop bleken de sporen duidelijk ruw, wat *Peziza cerea* en aanverwanten, met gladde sporen, uitsloot. De rijpe sporen meten 17-19(-19,8) x 8-9(-9,7) μm , zijn bijna zuiver elliptisch en kleurloos. De ornamentatie bestaat uit fijne wratjes, rond tot onregelmatig, soms tot kleine, lage kammetjes verbonden. De inhoud, bij jonge nog onrijpe sporen, bestaat uit twee oliedruppels vergezeld van meerdere kleine. Deze oliedruppels verdwijnen bij rijping en de inhoud wordt zwak korrelig. De asci zijn achtsporig, 250-270 x 11-13 μm , kleurloos, cilindrisch, dikwandig in de top die sterk amyloïde is, de basis is versmald, wat golvend, het aanhechtingspunt verbreed en afgeplat. De paraphysen meten 240-280 x 3,5-5 μm , recht tot iets gebogen aan de top die afgerond is en verbreed tot 7 μm , aan de basis uitlopend in korte, wat hoekige cellen, de inhoud is korrelig en zeer licht bruin gekleurd. De apotheciumwand is opgebouwd uit ongeveer ronde, kleurloze tot lichtbruine cellen, 40-50 μm diameter, die aan de buitenzijde uitlopen in worstvormige eindcellen.

Met de sleutel van Maas Geesteranus (1) komt men, via de korrelige inhoud van de sporen, uit op *Peziza sylvestris* (Boud.) Moser, waarvan de beschrijving vrij goed overeenkomt met de hier beschreven soort. De sporenmaten worden echter beduidend kleiner opgegeven: 15,9-16,6 x 8,5-9 μm . De verzorgde tekeningen in dit werk, ontbreken voor deze soort, wat het vergelijken moeilijk maakt.

In "Breitenbach" (2) vindt men van enkele exemplaren een foto, onder de naam *Peziza arvernensis* Boud., welke hij als synoniem beschouwd van *Peziza sylvestris* (Boud.) Sacc. en *Aleuria amplissima* Boud. Op de foto overheerst duidelijk de rode kleur, wat aan de vruchtlichamen een wat rossige tint geeft welke niet overeenkomt met de beschrijving. Breitenbach zegt van de apothecia "zonder steel op de bodem zittend". Bij het exemplaar links boven is echter een duidelijke steel te zien. Het vertoont, wat de vorm betreft, een sterke gelijkenis met de vondst uit Groenendael. Ook hier zijn de sporenmaten aan de kleine kant: 14-17 x 8-9 μm .

De beschrijving van deze soort, onder dezelfde naam, door Dennis (3), voldoet goed, vooral wat betreft de kleur van de vruchtlichamen en de afmetingen van de sporen.

In een tamelijk recente studie van het geslacht *Peziza*, mij ter beschikking gesteld door Dr. F. Van den Eynde, beschrijft Donadini (4) *Peziza arvernensis* met sterk

geornamenteerde sporen, de wratten tot 1 μm groot! Ook hij geeft als synoniem van deze soort *Peziza sylvestris*

In de originele beschrijving geeft Boudier (5) als kleur van het hymenium rossig-oker met iets olijkleurige tint. De overige kenmerken komen goed overeen met deze van de hier beschreven vondst. In zijn Icones (6) geeft Boudier afbeeldingen van *Peziza amplissima* en *Peziza sylvestris*. Beiden hebben een donker hymenium en gladde sporen, waarbij deze van *Peziza sylvestris* beduidend kleiner worden opgegeven (14-16 μm).

Alles bij elkaar blijkt de verwarring in deze even groot als in eender welke kritische groep bij de paddestoelen. Enkel een doorgedreven studie, met gebruik van alle middelen kan hierin klaarheid brengen.

De soort blijkt een voorkeur te hebben voor beukenbossen. Rond Antwerpen werd *Peziza arvernensis* nog niet herkend. Toch lijkt het mij weinig waarschijnlijk dat ze hier totaal zou ontbreken en wordt ze mogelijk verward met soorten of vormen van de groep *Peziza cerea-repanda* welke wij te dikwijls zonder of na vluchtig macroscopisch onderzoek aldus benoemen.

Bestudeerd materiaal; de Haan 85013

Literatuur.

- 1, Maas Geesteranus R.A. (1967), De Fungi van Nederland, II Pezizales; Wetenschappelijke Mededelingen, K.N.N.V.
- 2, Breitenbach J. en Kränzlin F. (1981), Pilze der Schweiz, Band 1 Ascomyceten.
- 3, Dennis R.W.G. (1968), British Ascomycetes.
- 4, Donadini J.C. (1979), Le Genre *Peziza* Linné per Saint-Amans; Documents Mycologiques; Tome IX, Fasc. n° 36.
- 5, Boudier J.L.E. (1879), Bull. Soc. Bot. de France
- 6, Boudier J.L.E. (1904-1910), Icones Mycologicae, Iconografie des Champignons de France.

Bibliotheek

J. Schavey

Het tweede volume van "Pilze der Schweiz" door Breitenbach en Kränzlin is zopas verschenen. Dit deel behandelt uitsluitend de niet-plaatjeszwammen zoals zij worden opgevat in de flora van Jülich.

In dit tweede volume worden 528 soorten beschreven. Zij zijn onderverdeeld in 448 Aphylophorales (Gaatjes- en Korstzwammen), 40 Heterobasidiomycetes (Trilzwammen en aanverwanten) en 40 Gasteromycetes (Stuifzwammen).

Het boek begint met een systematisch overzicht, gevolgd door een uitgebreide determinatiesleutel die 26 bladzijden bedraagt. In het floristisch gedeelte wordt voor elke soort een voortreffelijke foto van de habitus gegeven alsmede duidelijke microscopische tekeningen van de voornaamste elementen, een bondige macroscopische en microscopische beschrijving en inlichtingen over de groeiplaats. Het boek heeft zeker de kwaliteit van het eerste deel dat handelt over de Ascomycetes, waardoor "Breitenbach" eveneens voor de niet-plaatjeszwammen een begrip zal worden.

Het boek is beschikbaar in de bibliotheek. Wie het boek wil aanschaffen kan het bestellen bij Krypto CH-9053 Teufen of bij Verlag Mykologia CH-9000 Luzern. De prijs bedraaft Zw.F. 148 plus verzendings- en douanekosten.

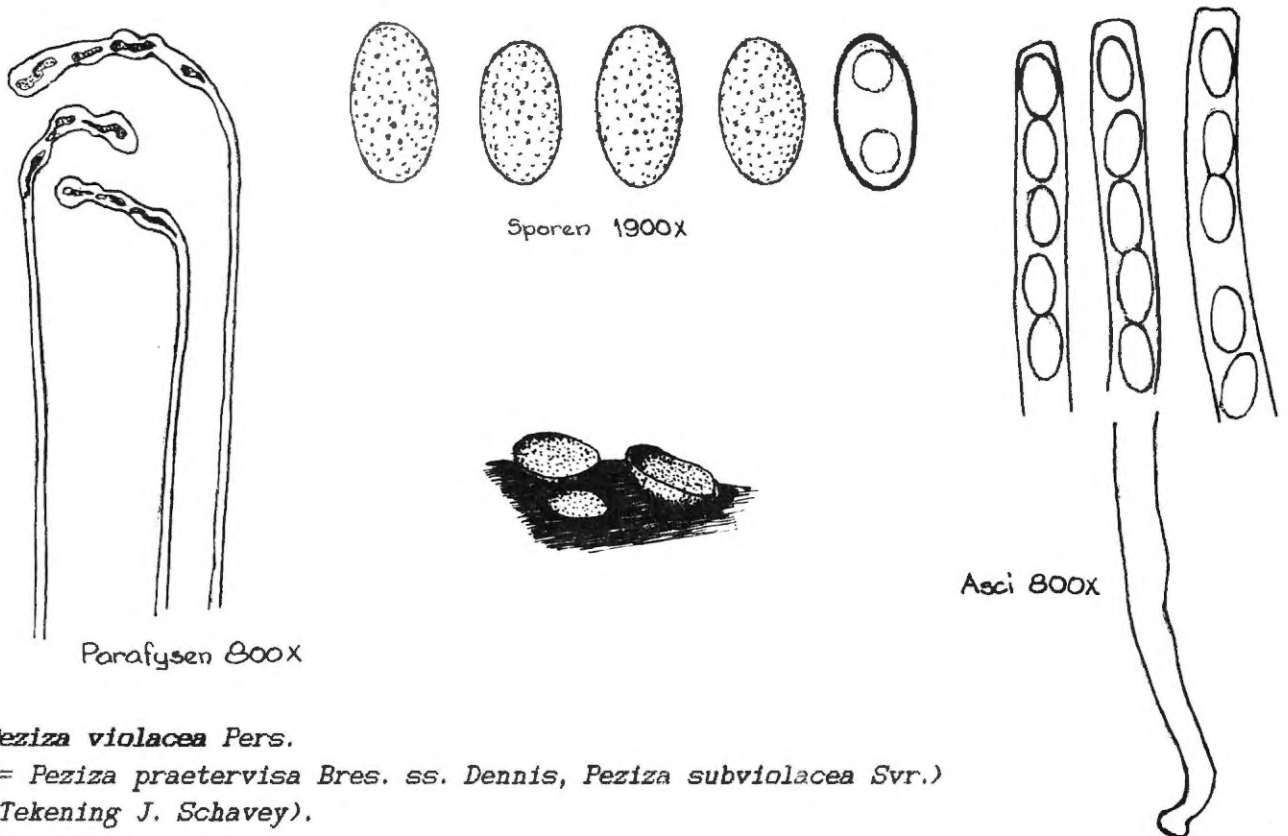
Ben Peziza om over te diskuteren, *Peziza violacea*.

H. De Meulder

Tijdens de uitstap van de Antwerpse Mycologische Kring te Zoersel op 19 juli 1986 werden op een brandplaats in een naaldbos enkele *Peziza*'s gevonden met een paars hymenium. Alle gissingen ten spijt om deze bekerzwam ter plekke te benamen werden er veiligheidshalve enkele exemplaren voor mikroskopisch onderzoek meegenomen. Met de sleutel van H. Hohmeyer, Ein Schlüssel zu den europäischen Arten der Gattung *Peziza*, Zeitschrift für Mykologie (1986), kwam ik zeer vlug op *Peziza violacea* Pers. **met geornamenteerde sporen.**

Zowel J. Schavey als I. Antonissen waren echter van oordeel dat er *Peziza praetervisa* Bres. gevonden werd, eveneens met geornamenteerde sporen. Wie had nu ongelijk en waar zat de fout?

Bij nazicht van enkele werken blijkt dat zowel door Maas Geesteranus, Dennis, Breitenbach, Moser en anderen melding wordt gemaakt van *Peziza praetervisa* Bres. met geornamenteerde sporen en *Peziza violacea* Pers. **met gladde sporen.**

Peziza violacea Pers.

(= *Peziza praetervisa* Bres. ss. Dennis, *Peziza subviolacea* Svr.)

(Tekening J. Schavey).

In antwoord op een brief aan H. Hohmeyer met de vraag hoe hij zijn sleutel in betrekking tot die van andere auteurs interpreteert, kreeg ik volgend antwoord, vrij vertaald naar het Duits.

"Tot voor kort kende men in Europa twee soorten van het geslacht *Peziza* met een paars hymenium en relatief kleine sporen, voorkomend op brandplaatsen.

1. *Peziza praetervisa* Bres. ss. Boud., Dennis, Maas Geesteranus et al. met geornamenteerde sporen.

2. *Peziza violacea* Pers. ss. auct. met gladde sporen."

"Over *Peziza praetervisa* is het volgende te zeggen:

De kleurenplaat 1214 van Bresadola stelt duidelijk een *Peziza petersii* voor. Zijn diagnose is echter een nomen ambiguum omdat zij betrekking heeft zowel op *Peziza petersii* als op een *Peziza* van brandplaatsen."

"In Europa zijn er twee *Peziza*-soorten op brandplaatsen met paars hymenium en gladde sporen.

1. *Peziza moseri* Aviz.-Hersch en Neml. (Synoniem *A. lilacina* Boud., *P. sublilacina* Svr.) : hymenium bleek (!) grijspaars, paars, later bruinpaars, sporen steeds met twee oliedruppels. Afbeeldingen Boudier 277, Breitenbach en Kränzlin 55.

2. *Peziza pseudoviolacea* Donadini (Synoniem *A. violacea* Boud., *P. violacea* ss. Dennis, *P. lobulata* (Vel.)Svr.) : hymenium donkerder dan bij *Peziza moseri*, namelijk paars, donker paars, later bruin. De sporen hebben bij rijpheid geen oliedruppels, in de jonge asci zijn mogelijk oliedruppels aanwezig die echter bij rijpheid verdwijnen. Afbeeldingen Boudier 276, Dennis VJ.

Deze beide soorten werden door de meeste auteurs onder de naam *Peziza violacea* gebracht."

"De paarse *Peziza* op brandplaats met geornamenteerde sporen - dus ook uw vondst - die *niet* *Peziza praetervisa* mag genoemd worden, heet volgens Donadini *Peziza violacea* Pers. (Synoniem *P. praetervisa* ss. Boudier, Dennis, Maas Geesteranus et al., non (!) Bres., *P. subviolacea* Svr.)

Of deze interpretatie van Persoons' *Peziza violacea* de juiste is blijft nog te diskuteren. Ik heb mij echter in de eerste plaats aangesloten bij de sleutel van Donadini."

Tot zover het antwoord van H. Hohmeyer.

Men kan er dus inderdaad over diskuteren en dit zal voorzeker niet de eerste en laatste maal zijn dat er over een paddestoel gediskuteerd wordt. Mycologie is uiteindelijk een moeilijke maar tevens boeiende en interessante wetenschap.

Naschrift

In een later ontvangen brief schrijft Hohmeyer dat hij kort geleden twee artikels van Donadini heeft gelezen namelijk 'Le genre *Peziza* dans le sud-est de la France', Bull. Soc. Linn. Provence 35 : 153-166 (1984) en '*Peziza martini* sp. nov. de la section Violaceae sect. nov. du sous-genre *Galactinia*', Bull. Soc. Linn. Provence 35 : 167-177 (1984).

In deze publicatie zou Donadini, wat de nomenclatuur betreft van de drie paarse brandplaats-*Peziza*'s, zichzelf gecorrigeerd hebben en de voorgestelde namen van Svrcek aanvaard hebben.

1. *Peziza sublilacina* Svr. (synoniem *Peziza moseri*, *Peziza lilacina*)
2. *Peziza lobulata* Vel. (synoniem *Peziza pseudoviolacea*, *Peziza violacea* ss. Boud.)
3. *Peziza subviolacea* Svr. (synoniem *Peziza violacea* ss. Donadini, *Peziza praetervisa* ss. Dennis, Boud.)

Nadat nu Donadini zichzelf gecorrigeerd heeft, zouden volgens Hohmeyer ook in zijn sleutel overeenstemmende verbeteringen dienen aangebracht te worden. Alleszins werd,

naar zijn gevoelen en in tegenspraak met Donadini, *Peziza moseri* Aviz.-Hersh. geldig gepubliceerd.

Na deze verwarrende situatie kunnen we dan wellicht en uiteindelijk besluiten dat er tijdens de uitstap te Zoersel *Peziza subviolacea* Svr. gevonden werd, althans volgens de aangepaste sleutel van Hohmeyer.

Praktische macrofotografie, deel 6.

E. Callebaut

16. Automatische 'computerflitsers'.

De zogenaamde computerflitsers, die het licht zelf doseren aan de hand van de gekozen filmgevoeligheid en het ingestelde diafragma, zijn in de normale fotografie zeer goed in het gebruik. Zij werken als volgt: de uitgezonden lichtbundel van de flitslamp weerkaatst op het onderwerp en het gereflecteerde licht valt op een in de flitser ingebouwde lichtgevoelige cel die de benodigde flitstijd bepaalt waardoor de opname juist belicht wordt.

Dit systeem is echter niet bruikbaar in het macrogebied.

Ten eerste omdat de meeste computerflitsers niet werken op een afstand korter dan 50 cm.

Ten tweede is het systeem niet bruikbaar wanneer meerdere flitsers worden aangewend. Daar het gebruik van twee flitsers aan te bevelen is, is dit zeker een nadeel (zie hierover meer in een later hoofdstuk).

Ten derde houden computerflitsers geen rekening met verlengingsfactoren.

De computerflitsers zijn steeds ook manueel bruikbaar en werken dan op dezelfde manier als een niet-automatische electronenflitser (zie hoofdstuk 15). Op deze manier kunnen zij ingezet worden in het macrogebied.

Besluit:

Bijkomende voordelen vergeleken bij een niet-automatische flitser.

- in het macrogebied geen
- voor normale fotografie als soloflitser zeer bruikbaar. Indien men nog geen flitser heeft is het wel aan te raden dit type te kopen eerder dan een niet-automatische.

17. De 'dedicated flash'.

Dit is momenteel het meest geavanceerde flitssysteem dat te verkrijgen is voor de meeste grote merken. Hierbij wordt het uitgezonden licht van de flitslamp of flitslampen gemeten door de lens van de camera met een fotocel die de flitsduur van de flitslamp(en) bepaalt. Met dit systeem wordt automatisch rekening gehouden met verlengingsfactoren, aantal flitsers, contrastomvang, invalshoek van de flitsers en invloed van het daglicht. Kort gezegd komt het er op neer dat met dit systeem alle problemen voor de fotograaf opgelost zijn. Er is slechts een nadeel, het systeem is werkelijk duur, zeer duur zelfs daar enkel flitsers kunnen worden gebruikt die speciaal voor dit systeem gebouwd zijn. Tevens moeten steeds speciale

verbindingskabels en koppelstukken gebruikt worden welke eveneens zeer duur zijn. Indien men zich echter een dergelijk systeem aanschafft zijn de resultaten werkelijk verbluffend.

Een bijkomend (zeer groot) voordeel is dat men niet gebonden is aan een bepaald diafragma en men dus een diafragma kan kiezen dat voldoende dieptescherpte geeft en tevens voldoende inwerkt op het daglicht waardoor zwarte achtergronden vermeden kunnen worden.

Volgens mij is dit momenteel het meest ideale systeem. Voor de aangewezen uitrusting, namelijk een ringflitser in combinatie met een normale flitser, dient men wel een bedrag van 25.000 à 30.000 frank uit te trekken.

Samengevat:

Voordelen:

- volledig automatisch, dit systeem houdt rekening met verlengingsfactoren, aantal flitsers, invloed van het daglicht en invalshoek van de flitsers,
- onafhankelijke diafragmakeuze.

Nadelen:

- slechts één, zeer duur in de aanschaf.

18. De ringflitser

Een ringflitser heeft een cirkelvormige flitsbuis die op de filterschroefdraad van de lens wordt gemonteerd. Hij kan in het niet-automatische en in het dedicated type bekomen worden (zie hoofdstukken 14 en 16)

Een ringflitser zorgt voor een gelijkmatige verlichting van het onderwerp doordat de lichtbron rondom het objectief wordt aangebracht. Men kan daardoor met de camera heel dicht bij het onderwerp komen en zelfs objecten met een holte nog goed verlichten. Over het algemeen zal de ringflitser alleen voor de macrofotografie niet voldoen daar het uitsluitend recht van voren komende licht een onnatuurlijke, vlakke en schaduwloze verlichting geeft. Een ringflitser alleen is volgens mij enkel bruikbaar voor overzichtsfoto's van een groepje Myxomyceten of andere kleine zaken in het 1:1 gebied. Voor grotere paddestoelen en andere natuuroptnames is het gebruik van een tweede flitser aanbevolen doordat deze de vlakke verlichting van de ringflitser opheft en de ringflitser op zijn beurt de keiharde slagschaduw van de schuin geplaatste tweede flitser verzacht (hierover meer in latere hoofdstukken).

Er zijn ook ringflitsers met een ingebouwde hulpverlichting van halogeenlampjes, waardoor ook in slechte lichtomstandigheden gemakkelijk kan scherp gesteld worden.

Er bestaan eveneens semi-ringflitsers. Dit zijn toestellen die gemonteerd worden rond de lens en die vier flitsbuizen bezitten. Het voordeel ervan is dat een of meerdere van deze flitsbuizen kunnen uitgeschakeld worden zodat de vlakke verlichting enigszins kan opgeheven worden.

Een nadeel van ringflitsers is dat ze vergeleken bij gewone flitsers zeer duur zijn. Een normale flitser kost ongeveer 3.000 frank en een ringflitser ongeveer 10.000 frank. Voor een gewone dedicated flitser betaalt men 5.000 frank en voor de ringflitser 17.000 frank.

Een veel aangehaald argument tegen ringflitsers is dat ondanks hun hoge prijs hun richtgetal veel lager is dan dit van een normale flitser. Dit nadeel wordt echter opgeheven doordat men met een ringflitser veel dicht bij het onderwerp kan komen

waardoor de verminderde lichtintensiteit door de veel kortere werkafstand opgeheven wordt.

Samengevat:

Voordelen:

- voor 1:1 fotografie (Myxomyceten) zeer goed bruikbaar,
- in combinatie met een tweede flitser volgens mij ideaal, daar deze opstelling vrij compact is.

Nadelen:

- vergeleken met normale flitsers duur in aanschaf,
- wanneer enkel een ringflitser gebruikt wordt zeer vlakke, onnatuurlijke, niet-plastische opnames.

Mededelingen

Foto's 40 jaar AMK

Tijdens de viering van het 40-jarig bestaan van de kring werden door E. Callebaut foto's gemaakt. Een album met een aantal afdrukken van deze unieke gebeurtenis werd samengesteld en ligt ter inzage in de bibliotheek van de kring. Foto's kunnen besteld worden door middel van een formulier. De prijs bedraagt F 20 per foto en de bestellingen zijn te betalen door storting op de bankrekening 001-0276072-86 van E. Callebaut, Maantjessteenweg 166, 2060 Merksem. Van zodra dit bedrag gestort is zullen de gevraagde foto's zo spoedig mogelijk worden overhandigd.

Colloquium Mycologie te Mons.

Op 15 november organiseert de Koninklijke Botanische Vereniging van België een colloquium mycologie in de Faculteit van Wetenschappen, Auditorium 76, avenue Maistriau, 7000 Mons.

De aanvang is voorzien om 9 uur en de sluiting rond 17 uur. Wie geïnteresseerd is kan meerdere informatie bekomen op het genoemde adres of het uitgebreide programma aanvragen op het secretariaat van de Antwerpse Mycologische Kring.

Een heugelijke verjaardag.

Onze erevoorzitter Louis Imler blijft ons met ongewone prestaties verbluffen. Niet alleen is hij reeds 68 jaar mycoloog, waarvan 40 jaar voorzitter van de Antwerpse Mycologische Kring, maar hij doet er nog wat extra bij.

Met zijn lieve echtgenote viert hij op 10 september 1986 zijn briljanten jubileum.

Het is dan inderdaad 65 jaar geleden dat hij met Roza Schillemans in het huwelijksbootje stapte.

Wij wensen onze kranige erevoorzitter en Mevrouw Imler, die trots hun gevorderde leeftijd de mycologie uitzonderlijke diensten blijven bewijzen, nog vele onbezorgde huwelijksjaren.

AMK Mededelingen

Mycologische Excursie aan de kust Allerheiligen, 31 oktober - 3 november 1986.

Dit is een gezamenlijk initiatief van de Mycologische Werkgroep Oost Vlaanderen en de Antwerpse Mycologische Kring. Men kan het hele programma meemaken, met logiesvolpension in "Ter Helme" te Oostduinkerke, of aan afzonderlijke excursies deelnemen.

Programma.

- Vrijdag 31 oktober 1986 : Bijeenkomst in Ter Helme tegen 19 uur voor het avondmaal.
Nadien: dia's en mededelingen.
- Zaterdag 1 november 1986 : Vertrek vanuit Ter Helme om 9 uur naar het Hannecaertbos.
's Namiddags: Monobloc en Groenendijk.
- Zondag 2 november 1986 : Naar De Panne, Calmeynbos. Samenkomst om 9u30 aan de baan De Panne-Adinkerke, bosweg schuin links.
- Maandag 3 november 1986 : Naar De Haan-Wenduine. Bijeenkomst om 9u30 aan de tramhalte De Haan.

Logies in vakantiehuis "Ter Helme", Kinderlaan 7b, 8458 Oostduinkerke, telefoon 058/23.45.02.

Dagprijs volpension, per persoon in een tweepersoons kamer met kleine badkamer, F 1.050. (Kinderen volgens leeftijd F 770 - F 440).

Inschrijving voor 1 oktober 1986 door storting van een voorschot van F 1.000 per persoon op postrekening 000-0464205-60 van P. Van der Veken, Ryvisschepark 12, 9000 Gent, telefoon 091/22.93.24, onder vermelding Logies "Ter Helme" en het aantal personen.

Agenda van de vergaderingen.

De vergaderingen gaan door in het verenigingslokaal, Ommeganckstraat 26 te 2018 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur. Voor iedere vergadering is er vanaf 19u30 gelegenheid boeken uit de bibliotheek te ontlenen. Wie nog geen boekenlijst heeft kan deze aldaar bekomen.

Vanaf oktober 1986 loop iedere derde dinsdag van de maand een cursus praktische mycologie. Voor meer inlichtingen en inschrijving zie verder in dit nummer.

dinsdag 23 september	Dia's van Paddestoelen.	<i>J. Van de Meerssche</i>
dinsdag 14 oktober	Russula-avond	Moderator <i>J. Van Yper</i>
	De deelnemers worden verzocht Russula's aan te brengen, welke gezamenlijk zullen worden bepaald.	
dinsdag 28 oktober	Dia's van Paddestoelen	<i>F. De Decker</i>
dinsdag 11 november	Feestdag - geen vergadering	
dinsdag 25 november	Het geslacht Bovista	<i>K. Van de Put</i>
dinsdag 9 december	Dia's van Paddestoelen	<i>G. en E. Vandeven</i>
dinsdag 23 december	Trilzwammen, Judasoren en andere Heterobasidiomycetes	
	<i>I. Antonissen, J. Van de Meerssche en K. Van de Put</i>	

Inhoud

91	40 Jaar AMK, Toespraak van F. Dielen tijdens het banket van 10 mei 1986.	
94	40 Jaar AMK, Dankwoord van L. Imler tijdens het banket van 10 mei 1986.	
95	Russula, enige paddestoelen uit de ondersektie Puellarinae.	<i>J. Van Yper</i>
103	Fungiflora (1981-1985) van Fort 7 te Wilrijk.	<i>H. De Meulder</i>
107	Mycologie, Wat is dat? - De Aceasiomycotinae of cellulaire Slijmzwammen.	<i>J. Schavey</i>
111	Peziza arvernensis Boud., een Bekerzwam uit de beukebossen.	<i>A. de Haan</i>
112	Bibliotheek.	<i>J. Schavey</i>
113	Een Peziza om over te diskuteren, Peziza violacea Pers.	<i>H. De Meulder</i>
115	Praktische Macrofotografie, deel 6.	<i>E. Callebaut</i>
117	Mededelingen, agenda, inhoud.	

Erratum Uitstappenlijst

Voor de studietocht op 5 oktober 1986 naar **Maaseik** staat vermeld "Staatsbos Loozerheide" dit moet zijn "Staatsbos Jagersborg".

Nadere gegevens: Oppervlakte 200 ha, biotoop: eikenbossen 70%, dennenbossen 15% en populierenbossen 15%, piknik: café in de buurt.

Mededelingen

In memoriam.

Op 19 augustus overleed op 73 jarige leeftijd na een slepende ziekte ons medelid Louis Van Praet, broer van Franz Van Praet. Wij bieden aan zijn echtgenote, zijn zoon en de ganse familie Van Praet die de Antwerpse Mycologische Kring zo genegen zijn onze innige deelneming aan. Wij zullen deze goede vriend die zich destijds voor onze kring zeer verdienstelijk maakte en ons meermaals rondleidde in zijn vertrouwde Zoerselse omgeving blijven gedenken.

Sticker AMK

Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Antwerpse Mycologische Kring werd een zelfklevende sticker ontworpen. Deze is te bekomen tijdens de vergaderingen en op de excursies en natuurlijk ook op onze tentoonstellingen. Prijs: F 35.

Bepaling van paddestoelen

De leden mogen steeds op de vergaderingen paddestoelen meebrengen om te bepalen. In het streven naar een praktisch gerichte mycologie zal voor de aanvang van het programma van de dag de nodige tijd uitgetrokken worden om de aangebrachte soorten gezamenlijk te bespreken en te bepalen. Speciale dagen, de bepalingsavonden, worden uitsluitend geweid aan de bespreking en het onderzoek van vers aangebracht materiaal.

AMK Mededelingen

Cursus praktische mycologie.

Zoals aangekondigd in het vorig nummer starten wij met een cursus praktische mycologie. De cursus zal vooral op de praktijk gericht zijn en zo aanschouwelijk mogelijk worden gebracht. Verschillende ervaren leden van de kring met een grote terreinkennis zegden hun medewerking toe en wormden een werkgroep ten einde de cursus degelijk voor te bereiden.

Bedoeling is, vertrekkende van de met het blote oog vast te stellen kenmerken, stilaan een inzicht te krijgen in de specifieke kentekens van de hogere zwammen. Er zal nagegaan worden hoe men aan de hand van deze gegevens de paddestoelen kan herkennen en op naam brengen, dus hoe men de paddestoelen leert kennen en aan wat men in het bijzonder aandacht dient te schenken. In een later stadium zullen ook de microscopie alsmede de andere paddestoelen aan bod komen.

De cursus wordt in de eerste plaats gegeven voor de volkomen leek doch zal ook nuttig zijn voor de meer gevorderden daar zij alles nog eens op een rijtje geplaatst zullen zien.

De cursus zal doorgaan iedere derde dinsdag van de maand en voor het eerst op 21 oktober 1986 in het verenigingslokaal, Ommeganckstraat 26, 2018 Antwerpen, van 20 tot 22 uur. Om organisatorische redenen is de inschrijving met onderstaand formulier gewenst. Er kan nochtans op ieder moment worden ingepikt. Aan de deelnemers zal naar gelang de voortgang van de lessen en in de mate van het mogelijke een syllabus van de behandelde onderwerpen worden overhandigd. Voor deelname en de verstrekte documentatie zal een bijdrage van F 100 gevraagd worden. Dit bedrag zal aangewend worden om de kosten van de cursus te dekken.

Inschrijvingsformulier cursus praktische mycologie.

Formulier toe te zenden aan J. Van Yper, Gounodstraat 2A bus 36, 2018 Antwerpen, tel. 03/237.74.10

Ondergetekende: (Naam en voornaam)
(Adres)
.....
(Telefoon)

wenst met (aantal personen zelf inbegrepen) deel te nemen aan de cursus praktische mycologie gegeven door de Antwerpse Mycologische Kring en welke zal doorgaan iedere derde dinsdag van de maand vanaf 21 oktober 1986 in het verenigingslokaal, Ommeganckstraat 26, 2018 Antwerpen, van 20 tot 22 uur. Het inschrijvingsgeld bedraagt F 100 per persoon en is te voldoen door overschrijving ten gunste van de bankrekening nummer 419-0072001-55 van de Antwerpse Mycologische Kring te Antwerpen of door betaling aan de schatbewaarder.

Datum

Handtekening.....